

Posudek vedoucího diplomové práce

Daniela Franková: Mohylová kultura střední doby bronzové v severozápadních Čechách.

Ústav pro pravěk a ranou dobu dějinnou FF UK, Praha 2011. 165 stran textu, 11 grafů a 5 statistických tabulek v textu, 2 Plány, 4 Mapy, 52 kresebných tabulek (Obr.).

Střední doba bronzová v severozápadních Čechách je dlouhodobě velmi málo známé období pravěku. Posledním přehledným zpracováním byla studie E. Plesla z roku 1965. Diplomová práce Daniely Frankové svým shrnutím dosavadních nálezů a publikovaných údajů důstojně vyplňuje tuto citelnou mezeru.

Práce má logické členění, obsahuje náležitosti odborného pojednání. Po obecném úvodu následuje kapitola obsahující zeměpisné vymezení sledované oblasti a její přírodní charakteristiky, chronologické vymezení tématu práce a přehled dějin bádání o střední době bronzové v regionu od 19. století. Těžiště práce se rámcově se dělí na dvě části – první představuje zpracování výzkumu sídliště u Dobroměřic (okr. Louny), zkoumaného záchranným výzkumem v letech 1969-1972, druhá se věnuje nálezům střední doby bronzové ve vymezené oblasti celkově, přičemž se soustředí na hroby; obsahuje soupis lokalit, popis a analýzu nemovitých a movitých nálezů, chronologické a typové určení artefaktů a jejich základní statistické vyhodnocení.

Zpracování výzkumu dobroměřického sídliště (kap. 4) postupuje standardně opět od popisu přírodního prostředí a dějin archeologického bádání přes metodu výzkumu (popis podmínek, za nichž výzkum probíhal, je nezbytný pro pochopení stavu a rozsahu zachycených nálezů), katalog objektů a jejich inventáře k vyhodnocení objektů a movitých nálezů. Samostatně se autorka věnuje fragmentárně dochovaným reliktním sloupovým staveb nejasného charakteru a datace (střídavě používá označení „sloupový“ a „kůlový“, bylo by vhodné sjednotit) a ojedinělého hrobu na ploše sídliště. Z movitých nálezů se nejpodrobněji zabývá keramikou – analyzuje keramickou hmotu (vymezuje sedm materiálových skupin), úpravu povrchu, typy zlomků, zastoupené typy nádob. Všude uvádí bohaté srovnávací odkazy na publikované paralely.

V kap. 5 (Hroby) D. Franková roztřídila 51 hrobových nálezů ze studovaného území do čtyř solidně definovaných skupin podle vypovídací hodnoty, jejichž vymezení odráží složitost práce s nálezy dochovanými porůznu ve sbírkách či jen v podobě publikovaných či archivních údajů a vyobrazení. Soupis hrobů je hodnotným výsledkem velkého úsilí a dobrým základem pro analýzu. Ta je zpracována klasicky a solidně. Rozbor inventáře postupuje po jednotlivých druzích artefaktů (bronzů, keramiky atd.), jejich typech a variantách, opět se srovnávacím aparátem; chronologické zařazení přebírá autorka ze zdrojových publikací a pramenů, což je pochopitelné, protože kompletní

revize fondů by přesahovala rámec diplomové práce a byla by nemožná i kvůli nedostupnosti některých souborů. Přesto se D. Franková podle možnosti snaží o kritické posouzení dostupných údajů. Rozdělení do dvou skupin s podskupinami podle bohatství výbavy je pokusem o nalezení interpretačního klíče, autorka si je ovšem vědoma omezení způsobených neúplnostmi souborů.

Kap. 6., k níž patří soupis lokalit v Příloze I, shrnuje současné poznatky o osídlení mohylové kultury v severozápadních Čechách a analyzuje fond podle druhů nalezišť a nálezů (jiná cesta není pro fragmentárnost fondu možná). S ohledem na některé současné klasifikační tendence má význam autorčino pozorování svědčící ve prospěch tradičního rozlišování dvou mohylových kultur v Čechách, ačkoli skutečné doložení těchto postřehů, takto ne zcela přesných, by musilo být předmětem samostatné práce.

Závěr je poměrně obsáhlý; shrnuje nejdůležitější zjištění, k nimž práce došla, a mohl by s nezbytnými úpravami sloužit za kapitolu v regionálním přehledu pravěku.

Po stránce jazykové je práce na vysoké úrovni, neobsahuje překlepy ani jiné chyby. Citace odpovídají standardu, jak co do citačních odkazů v textu, tak pokud jde o soupis pramenů a literatury. Ten lze považovat rozsahem i skladbou za adekvátní. Formální úpravě práce nelze nic vytknout; snad jen by bylo vhodné odlišit uzavírající pasáže nadřazených kapitol od textů podkapitol (např. text za kap. 6.6 na str. 143).

Přílohy zahrnují soupis lokalit a dílčí seznamy, především však kresebné tabulky movitých nálezů. Ty jsou velmi dobré kvality po stránce technické (jde o profesionální kresbu nebo převzatá vyobrazení) i formální.

Předložená práce podle mého názoru splňuje nároky kladené na diplomovou práci a proto ji doporučuji k obhajobě. Práci navrhuji hodnotit známkou výborně.

V Praze dne 1. září 2011

PhDr. Zuzana Bláhová, Ph. D.